

קִבְּץ

תוֹךְ הַנַּחֲלָה

דְּבוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, מְעוֹרְרִים מְעִירִים וּמְחַזְקִים, אֲשֶׁר
מִתוֹךְ הַנַּחֲלָה נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי
וּמִשָּׁם יִשְׁקוּן הַעֲדָרִים, לְהַתְחַזֵּק בְּעֲבוּדַת הַבוֹרָא בְּכָל דְּרָגָה
שִׁיְהִיוּ נִמְצָאִים

*

אֲשֶׁר נֶאֱמָרוּ בַּשְּׁלַחַן הַטְּהוֹר שֶׁל
מָרְן מוֹהָרָא"ש שְׁלִיט"א
בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית שַׁבַּת פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת – תשע"ג

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנִין הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְהַסְּבִלְנוֹת הַצְּרִיכִים בְּכָל
פֶּרֶט בְּחַיִּים, וְיְדַבֵּר מַעֲנִין גְּנוּת מִדַּת הַלִּיצְנוּת שִׁיְכוּלָה לְהַסְתִּיר
אוֹרוֹת גְּלוּיִים מִמֶּשׁ, וַיְבַא פְּסוּקֵי קֹדֶשׁ שֶׁבְּפֶרֶשְׁתַּתְּלִדוֹת לְעוֹבְדֵי
וּלְמַעֲשֵׂה שֶׁחֲזַק בְּאֲמוּנָה אֵינוֹ מִתְּפַעֵל מֵאֵף בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם

5

יָצָא לְאוֹר עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת תשע"ד

עַל יְדֵי תַלְמִידוֹ מְחִיבֵחָא 'הַיְכָל הַקְּדוֹשׁ' חֲסִידוֹ רַחֲמֵל

סעדה שלישית שבת פרשת תולדות ה'תשע"ג

מאמר

ואלה תולדות יצחק בן אברהם

בסעדה שלישית, סעדת רעוא דרעוין, שהיה נוכח שם גם חתן אחד מאנשי שלומנו, ביום עלייתו לתורה (שקורין "אויפרוף"), דבר מוהרא"ש נ"י דבורים נוראים ונפלאים מאד מענין שדוכים ומציאת הזווג, על פי הפסוק ואלה תולדות יצחק בן אברהם וגו'.

ס

בכל מקום שכתוב "ואלה" מוסיף על הראשונים פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, כתיב, ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק, והנה אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה ריש משפטים): 'בכל מקום שכתוב "ואלה" מוסיף על הראשונים, ובכל מקום שכתוב "אלה" פסל את הראשונים. ולכן יש להבין, על איזה

ענין של הראשונים, מוסיף פסוק זה של "ואלה" תולדות יצחק בן אברהם וגו', ואיזה למוד יוצא ממונה לעובדא ולמעשה?!

התחזקות העצומה שצריך האדם בענין מציאת זוגו

ויש לומר בזה, כי הנה התורה הקדושה מגלה לנו את נחיצות התחזקות העצומה שצריך האדם בענין מציאת זוגו, שלא יפול בדעתו בלל, אפילו אם בא לו בקשי מאד, ורואה לפני עיניו כל מיני מניעות ועכובים שצריך להתגבר עליהם, בגון שבני אדם מדברים עליו ועל בת זוגו כל דבר רע, ורוצים למנוע את השדוד, כי עליו לדעת, שענין זוגים תלוי רק ביד הקדוש ברוך הוא לבד, ואף אחד אינו יכול, בשום פנים ואופן, למנוע ממנו את השדוד השני אליו, כי נשמות האיש והאשה הן כנשמה אחת בעולם הנשמות, ורק באשר באות לעולם הזה – הן נפרדות, והן צריכות להתאחד שוב (לקומי מחר"ן חלק א' סימן רסח), ולפעמים צריכים סבלנות עצומה עד שזוכים להפגש, ואז מתגלה שכך היה במחשבתו הראשונה יתברך שמו.

"המגיד מראשית אחרית" הוא יתן שם טוב ושארית

וכמו שאומרים בגמ' התנאים: "המגיד מראשית אחרית" הוא יתן שם טוב ושארית לאלה דברי התנאים והבבלי וכו', כי רק הוא יתברך לבד, המגיד מראשית תחלת הבריאה, מה יהיה באחריתה,

יתן שם טוב וקיום לשדודך הנה, כי הוא יתברך יודע, שהאשה זאת שיכת לאיש הנה, והם נשמה אחת בעולם הנשמות, ולכן הם צריכים להתחתן ביחד, ולא יוכל שום בריה שבעולם למנוע אותם.

קשה וזיגו של אדם בקריעת ים סוף

אבל לפעמים בא ענין שהיכים בקשי גדול מאד, בקריעת ים סוף ממש, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ב' ע"א): 'קשה וזיגו של אדם בקריעת ים סוף', שהרי יש מקטרגים רבים על האיש והאשה, כמו שקטרגו המלאכים בשעת קריעת ים סוף, ואמרו, מאי שנא אלו מאלו, הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, אבל הקדוש ברוך הוא השתיק אותם, ואמר להם שבודאי יש הפרש והבדל גדול בין נשמות ישראל לאמות העולם, וגם על מציאת הזיווג יש כפחה מיני מלאכים מקטרגים, והם מאלו המלאכים שקטרגו לפני הקדוש ברוך הוא בתחלת הבריאה על בריאת האדם, לפה צריכים לברא אותו, הלא עתיד לחטא לפניך! ואמר להם הקדוש ברוך הוא, וכי בחנם נקראתי רחום, וכי בחנם נקראתי חנון, הלא אלו הן מדותי, לרחם על הבריות, ואפילו אם חטאו, הם יכולים לעשות תשובה, ועל כן לפה לכם לקטרג על הבריות, רדו לזה העולם וראו את הנסינות שיש לבני אדם בעולם הנה, ונראה אם

תוכלו לעמוד בהם, ואז ירדו המלאכים לעולם הזה, ונפלו ונכשלו, ולא יכלו לעמוד בנסיון כלל.

מציאת זוגו תלויה ביד הקדוש ברוך הוא לבד

וכן הוא בענין שדוכים, שיש כל מיני מלאכים מקטרגים, אבל בשאדם יודע שמציאת זוגו תלויה ביד הקדוש ברוך הוא לבד, ואת זוגו תהגון מן השמים לא תוכל שום בריה שבעולם למנע ממנו, אזי יש לו סבלנות עצומה, ומצפה ומחכה ליום ישועתו, עד שעוזר לו הקדוש ברוך הוא וזוכה להתחתן למזל טוב.

גם יצחק היה צריך סבלנות עצומה עד שהתחתן

וכל זאת למדים מיצחק אבינו, שהרי יצחק היה "בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה", והיה צריך סבלנות עצומה עד שהתחתן, שהרי עדין לא נולדה בת זוגו עד העקדה, בשתייה בן שלשים ושבע שנה, וגם מעת לידתו, היו ליצני הדור אומרים: 'מאבימלך נתעברה שרה', כמו שפרש רש"י, ואין יצחק מיחס אחרי אברהם כלל, חס ושלום, ואם כן, מי ירצה להתחתן עמו? וגם אחר כך, היו צריכים להוציא בת זוגו מבית בתואל ומבית לבן הארמי, שפודאי היה דבר קשה מאד, כי הם רצו למנוע את השדוף בכל מיני אפנים, אבל "ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק", שהיה

יצחק בן אברהם - ראש למאמינים, ואברהם הוליד את יצחק, שהכנים בו את מדת האמונה, שיצריך אפו ויסבל כל דבר בסבלנות עצומה, ועל ידי זה זכה סוף כל סוף למצוא וזוגו ההגון ולהתחתן עמה, ולהקים בית, שממנה תיסוד והשרש של נשמות ישראל.

למלאות את כל יום ויום עם אור האמונה ודבקות אמיתית בהשם יתברך וזהו "ואלה" תולדות יצחק בן אברהם וגו', "ואלה" מוסיף על הראשונים, כי הנה בפרשה הקודמת כתיב (בראשית כד): ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל, ופרש רש"י: 'בכל' עולה בגימטריא 'בן', ומאחר שהיה לו בן - היה צריך להשיאו אשה, כי אברהם אבינו זכה להגיע לימים עליונים, ולמלאות את כל יום ויום עם אור האמונה ודבקות אמיתית בהשם יתברך, שזהו "ואברהם זקן בא בימים", ואיתא בזוהר הקדוש (היי שרה קט ע"א), בימים עליונים, ואז, "וה' ברך את אברהם בכל", ככ"ל בגימטריא ב"ן, שברך אותו השם יתברך עם בן קדוש, יצחק, ומסר לו אור האמונה ודרכי עבודת השם יתברך, והיה צריך להשיאו אשה, כי זו היא אחת ממצוות הבן על האב, להשיאו אשה (קדושין כט ע"א), וכדי להשיאו אשה, מסר לו את כללי האמונה, שידע שמציאת הזוג,

היא מהקדוש ברוך הוא בעצמו, ולא תחלש דעתו מפני שום מניעות וקשיים שבדבר, ומפני זה לא היה יכול לקחת אשה מבנות בנעז שהיו רשעים, ולכן קרא לאליעזר עבדו, שימצא זוג מבני משפחתו ומאריך מולדתו, ואז התחילו המניעות, שגם אליעזר בעצמו רצה לעבב, ואמר, אולי לא תאכה האשה וגו', ופרש רש"י (בראשית כד, טז), שהיתה לו בת, ורצה שאברהם יתחתן עמו, אבל אמר לו אברהם: בני ברוך ואתה ארור, ואין ארור מדבק בברוך, ולכן הלך אליעזר אל עיר נחור, למשפחת אברהם, ובקש מהקדוש ברוך הוא שיזמין לו זוג הגון ליצחק, אשה בעלת חסד, שראייה להפגם בבית אברהם, והקדוש ברוך הוא הזמין לו את רבקה בת בתואל בן נחור אחי אברהם, ואז מיד – ויבא האיש נגם זהב וגו', ושני צמידים על ידיה, ונתן אותם לרבקה.

למה דיקא שתי מתנות אלה נתן אליעזר לרבקה?

והנה יש להבין, למה דיקא שתי מתנות אלה, נגם באפה וצמידים על ידיה, נתן אליעזר לרבקה בשעת עשיית השדוד, אבל הענין הוא, שגם אליעזר למד את רבקה את למודי האמונה שקבל מאברהם רבו, וגלה לה במתנות האלו, שתצטרף אריכות אפים נפלאה כדי להוציא את השדוד שלה מן הכף אל הפעל, שזהו ענין

הנזם באפה, המרמוז על אריכת אפים התלויה במדת האמונה (לקומי מוהר"ו חלק א' סימן קנה), שאפלו אם התעוררנה מניעות עצומות, תאריך אפה ותסבל את הכל, ועל ידי זה יגמר הכל בכי טוב, והצמידים על ידיה מרמוזים על מדת הצדקה והחסד, שבבית אברהם היה העקר לעשות צדקה וחסד עם כל הבניות, ולגלות לבזק את אור האמונה הקדושה, ועל כן אף על פי שהתעוררו אחר כך מניעות עצומות, ורצה בתואל ולכן למנוע את השדוף, לא הועיל שום דבר, והם בעצמם הכרחו לומר "מה" יצא הדבר לא נוכל דבר אלקי רע או טוב", וכאשר בתואל רצה לעכב את השדוף, בא מלאך והמיתו, וכשאמר לכן: "תשב הנערה אתנו ימים או עשור" וגו', שאלו את רבקה: "התלכי עם האיש הזה, ותאמר אלקי", ופרש רש"י, אלקי מעצמי ואף אם אינכם רוצים, כי כבר הכניסה בעצמה תקף האמונה, וידעה שמי שחזקה באמונה, לא תוכל שום בריה שפעולם למנוע אותה מפציאת זווגה.

קלפת הליצנות יכולה לכפות גם על גלוי אור עולם האצילות ונחו ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליר את יצחק, "ואלה" מוסוף על הראשונים, שייצחק התחזק מאד עם למודי האמונה הקדושה שקבל מאברהם אביו, ולכן אף על פי שעבר עליו

הרבה עד שמוצא את זוגו, והיה צריך להתגבר כנגד ליצני הדור, שכפרו והכחישו את הנסים והנפלאות שעשה הקדוש ברוך הוא עם אברהם ושרה, שהרי בשעת לקיחת שרה לבית אבימלך נענשו בלם בענש איום ונורא מאד, וכמו שכתוב (בראשית כ, ט): "מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי", ופרש רש"י, מכה אשר לא הרגלה לבא על בריה באה לנו על ידי, עצירת כל נקבים של זרע ושל קטנים ורעי ואזנים הטם. וכן בלדת יצחק ראו בלם (שם כא, ז): "הניקה בנים שרה", שהביאו כל השרות בניהן עמהן, והניקה שרה את בלם, הרי ראו אותות ומופתים, גלויים שנעשו עם אברהם ושרה, ואף על פי כן היו ליצני הדור מכחישים ואומרים: מאבימלך נתעברה שרה, ואין יצחק בנו של אברהם כלל, חס ושלום, כי קלפת הליצנות יכולה לכסות גם על גלוי אור עולם האצילות, כמוכא בכתבי האר"ל (שער מאמרי חו"ל סוטה מב ע"א), עד שלא יראו שום אור כלל.

חזק באמונה - לא תוכל שום בריה שבעולם למנוע אותי

ולכן מעיד הכתוב "ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק", שאברהם למד את יצחק בנו את למודי האמונה, שיאריך אפו על כל דברי הליצנים שבדור, ואפילו אם יקח זמן עד

שׁוֹמְצָא אֶת זׁוּגוֹ – חֵבֶל מִן הַשָּׁמַיִם, אֲבָל לֹא יוּכַל לְמַנוּעַ שׁוּם בְּרִיָּה לְמַנוּעַ בַּת זׁוּגוֹ מִמֶּנּוּ, שְׂדֵהוּ הַמִּשְׁדֵּה הַפְּסוּק ״וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקָחְתוֹ אֶת רַבְקָה״, שְׂהִיְתָה לוֹ סְבָלָנוֹת עֲצוּמָה, וְאִפְלוּ שְׂהִיְתָה ״בַּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּדַן אֲרָם וְאַחֹת לְבֶן הָאֲרָמִי״ וְכֵלָם רָצוּ לְמַנוּעַ וּלְעַבֵּב אֶת הַשְּׂדוּדָה, הוּא הַתְּנַבֵּר בְּכַח הָאֱמוּנָה, ״בְּקָחְתוֹ אֶת רַבְקָה״, עַל אִפְסֵם וְחַמְתָּם, וְהִיְתָה ״לוֹ לְאִשָּׁה״, כִּי מִי שֶׁחֹק בְּאֱמוּנָה קְדוּשָׁה וּמְהוֹרָה, לֹא תוּכַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁפְּעוּלָם לְמַנוּעַ אוֹתוֹ מִבַּת זׁוּגוֹ, וּלְכַסּוֹף מִתְּנַבֵּר עַל כָּלֵם.

מִעֲשֵׂה נִרְאָה עַל בַּעַל ״אֲרִיָּה דְבִי עֲלֹאִי״ חֲתָן הַיְשָׁמַח מִשָּׂה זִי״ע וְסִפֵּר מוֹהֲרָא״שׁ נ״י, שֶׁהֶרֶב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֲרִיָּה לִיבּוּשׁ לִיפְשִׁיין, בַּעַל סִפֵּר הַקְּדוֹשׁ ״אֲרִיָּה דְבִי עֲלֹאִי״ זִי״ע, שֶׁהִיָּה חֲתָנּוֹ שֶׁל הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מִשָּׂה מְאוּהָעֵל, בַּעַל הַ״יְשָׁמַח מִשָּׂה״ זִי״ע, מִקְדָּם הָיָה נְשׂוּי לְבַת סוּחַר עֲשִׂיר נְכַבֵּד, וְהִיְתָה דְרָבּוֹ לְשִׁבְתָּה וְלִלְמַד כָּל הַיּוֹם, וְהִיְתָה אִשְׁתּוֹ מְנַהֶלֶת עִסָּק וְחֲנוּת לְפָרְנָסְתָם, וְהִיָּה נוֹהֵג לְשִׁבְתָּה מֵאַחֲרֵי הַחֲנוּת וְלִלְמַד בְּהַתְּמָדָה עֲצוּמָה, פֶּעַם אַחַת בָּאָה אִיזוֹ גּוֹיָה לְקָנוֹת סְחוּרָה מִתְּחִנּוֹת, וְנִתְּנָה מִמֶּבַע גְּדוּלָּה לְאִשְׁתּוֹ הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֲרִיָּה לִיב לְשָׁלֵם עַל מִקְחָהּ, אֲבָל לֹא הָיָה לָהּ עֹדף לְהַחְזוֹר לָהּ, וְלָכֵן יִצְאָה מִן הַחֲנוּת וְהִלְכָה לְבַקֵּשׁ מֵאַחַת הַשְּׂכָנּוֹת שֶׁתְּפָרוּט אֶת הַמִּטְבֵּעַ.

והנה בראות הרב הקדוש רבי אריה ליב שנשאר בתנות לבד עם הגוייה, תכף ומיד קפץ מהחלון וברח, כדי שלא יבשל באיזה סרד של יהודי, ובשחזרה זוגתו וראתה מה שקרה, בעסה מאד, שעזב את התנות הפקר, בלי שום אחריות, ועל בן בקשה ממונו גם פטורין, כי לא יכלה לשאת את פרישותו וקדשותו העצומה, וכן תיה, שהתגרשו, ואז לקח אותו בעל ה"ישמח משה" זי"ע לחתן.

אתן לך גריסים במקום החלומים:

ובשגמרו את השדוד, היו אנשים מציקים ומצערים אותו ואת בתו הפלח: 'הנה ראו, לקחתם לחתן, אחד שזרקו אותו אחרים...' וענה ואמר להם בעל ה"ישמח משה" בהכמתו: 'גם מי תים פעם הוציאו וזרקו כמין אבנים קטנות לבנות על שפת תים, ובא איזה גוי ונדמו לו האבנים בגריסים, ולקח אותן הפיתה כדי לבשל אותן, אבל לא התבשלו גם אחר בשול רב, והלך אל איזה יהודי, ואמר לו, הנה מצאתי את הגריסים האלו על שפת תים, אבל אינם רוצים להתבשל בשום פנים ואפן, אולי תעזר לי, ותיחדי הבין תכף ומיד שאין אלו גריסים אלא מרגליות יקרות, וענה ואמר אל הגוי, תן לי את האבנים האלה, ואני אתן לך גריסים טובים לאכל, וכן עשה, וקבל מן הגוי עשירות עצומה.'

כִּךְ אַתֶּם שׂוֹאֲלִים אוֹתִי, הַמְשִׁיךְ בְּעַל "יִשְׂמַח מֵשֶׁה" זי"ע וְאָמַר, לָמָּה אֲנִי לִקְחָתִי אֶת מַה שְּׂאֲחָרִים זָרְקוּ - אֲחָרִים זָרְקוּ מִרְגְּלִית; כִּמוֹ הַגּוֹי, שֶׁזָּרַק אֶת הַמִּרְגְּלִיּוֹת שֶׁנִּדְמּוּ לוֹ בְּאֲבָנִים, אֲבָל אֲנִי מִבֵּין אֶת הָעֶרְךָ הָאֲמִתִּי שֶׁל אוֹתָהּ מִרְגְּלִית שְׂאֲחָרִים לֹא הִבִּינוּ אֶת חֲשִׁיבוֹתָהּ, וְרַכְשֵׁתִי לְעֶצְמִי מִרְגְּלִית'...

צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר עִם אוֹר הָאֲמוּנָה

וְעַל כֵּן בְּעֵינַי שְׂדוּכִים לֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל מִלְּצִים וּמוֹצִיאֵי דָבָר שְׂרוֹצִים לְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם, רַק צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר עִם אוֹר הָאֲמוּנָה וְעִם סִבְלָנוֹת עֲצוּמָה, וְעַל יְדֵי זֶה יִנְכַּח לְמִצְאָ זְווֹגוֹ הַהֲגוֹן מִן הַשָּׁמַיִם.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לְכָל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁצְרִיכִים לְמִצְוֵא זְווֹגָם, שֶׁיִּמְצְאוּ זְווֹגָם הַהֲגוֹן מִן הַשָּׁמַיִם, וְיִהְיֶה רַק שְׂמֵחוֹת אֲצֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכָּה בְּלָנוּ לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן.